

BIJ DE TIJD BLIJVEN

Kerkklok in Loenen

Tegenwoordig kunnen wij altijd en overal zien hoe laat het is. Vrijwel iedereen draagt een horloge. Ook hebben we een klokje op het dashboard van de auto, op de magnetron in de keukens, enz. enz. Dat was vroeger wel anders.

In vroeger dagen waren de meeste mensen aangewezen op de klok in de toren van de kerk. De toren van de Grote Kerk, die in het midden van het dorp of de stad staat, was (en is meestal nog steeds) eigendom van de burgerlijke gemeente. Bij klachten over de kerkklok moest men zich richten tot het dagelijks bestuur van de gemeente. Zo ook in Loenen tijdens de gemeenteraadsvergadering van 30 april 1861.

Een gemeenteraadslid kwam op dat moment voor de zoveelste maal terug *'op eene oude klacht, namelijk de ongeregelde gang van het dorpsuurwerk'*. De gemeenteraad droeg het college van burgemeester en wethouders op om Hendrik Goudt, die belast was met het opwinden en onderhouden van het dorpsuurwerk, stevig onder handen te nemen. De onregelmatig lopende klok gaf namelijk aanleiding tot verwarring ten aanzien van de werk- en rusttijden, alsmede van de aankomst- en vertrektijden van bus en trein.

De klacht was reeds meermalen naar voren gebracht. Naar aanleiding daarvan had de gemeenteraad op 26 januari 1861 een *'instructie voor den klokkensist'* vastgesteld. Hendrik Goudt, die op dat moment klokkensist was, moest er volgens deze taakomschrijving op toezien, dat het uurwerk regelmatig liep en steeds vijf minuten vóór was bij de aankomsttijd op het station Loenen-Vreeland van de trein, die 's ochtends om 7.30 uur uit Amsterdam van de Rijnspoorweg vertrok. Bij elke nalatigheid in het onderhoud en het toezicht zou het inkomen van Goudt met een gulden worden gekort. In de functie als klokkensist, die Goudt als bijbaantje uitoefende naast zijn gewone werk, genoot hij een jaarwedde van veertig gulden. Van dat geld

moest hij zelf nog de olie kopen, die nodig was voor het smeren van het uurwerk. Het is de vraag of hij aan het einde van het jaar nog wel een redelijk bedrag kreeg uitbetaald ...

Ondanks de duidelijke taakomschrijving bleven de problemen met de kerkklok voortduren. Zo werd in oktober 1868 gemeld, dat de klachten over *'den ongeregelde gang van het uurwerk algemeen waren'*. Een maand later meldde een gemeenteraadslid, dat hij *'tengevolge van den ongeregelde gang van het torenuurwerk op de vorige vrijdag 22 minuten te vroeg bij de bushalte was aangekomen'*. Ook in de jaren daarna bleef het nog tobben met het uurwerk in de toren van de kerk. Pas twintig jaar later, nadat Hendrik Goudt als klokkensist was geschorst en een nieuw uurwerk in de toren was geplaatst, waren in Loenen de tijdproblemen opgelost.

Kees de Kruijter

BRON:

Streekarchief Vecht en Venen, Gemeenteraadsnotulen van Loenen.